

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

Implementing in accordance with the sufficiency economy philosophy in schools under
the office of songkhla primary educational service area office 1

ยารอหน๊ะ เมืองเล่ง¹ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ^{2*}

Yarona Muanglang¹ Rungchatchadaporn Vehachart^{2*}

^{1,2,3}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{1,2,3}Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

*Corresponding Author E-mail : yarona080@gmail.com

วันที่รับบทความ 23 กันยายน 2568

วันแก้ไขบทความ 7 มกราคม 2569

วันที่ตอบรับบทความ 8 มกราคม 2569

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรภูมิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,348 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตร Yamane (1973) และสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแล้วทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 309 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 62 ข้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค 0.964 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 2) เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปรภูมิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords) : การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, บริหารจัดการสถานศึกษา, หลักสูตรและการเรียนการสอน

Abstract

This research aimed to 1) study the Implementation in accordance with the Sufficiency Economy Philosophy in schools; 2) compare the accordance with the Sufficiency Economy Philosophy in schools classified by educational qualifications, work experience, and school size. The population consisted of 1,348 teachers under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 1, in the academic year 2025. The sample size was determined using the Yamane formula (1973) and stratified random sampling, classified by school size, and then selected using a simple random drawing method, a sample of 309 teachers was selected. The research instrument was a 62-item questionnaire, a 5-point rating scale with a Cronbach's alpha coefficient of 0.964. Statistics used included mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results revealed that 1) Implementation in accordance with the Sufficiency Economy Philosophy under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 1 and was holistically at a good level. The mean values, from highest to lowest, were as follows: personnel development, educational management, outcomes and success, student development activities, and curriculum and instruction. 2) The comparison results showed that no significant differences were found across teachers' different educational qualifications, work experience, and school sizes.

Keywords : Sufficiency Economy Philosophy, School management, Educational implementation

บทนำ (Introduction)

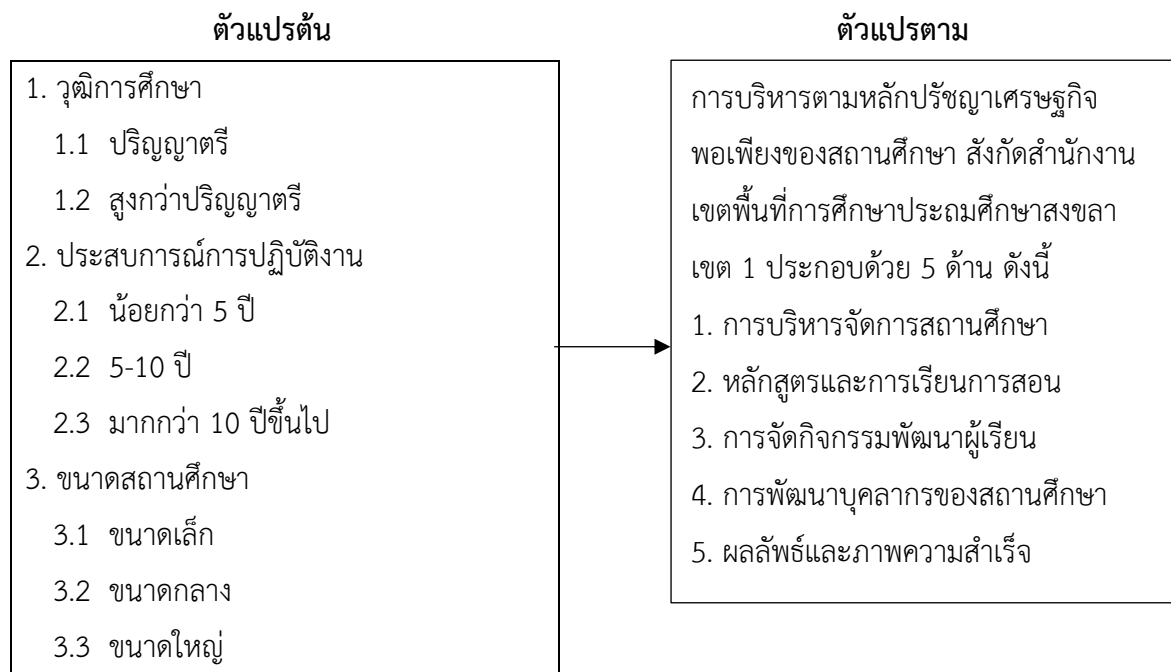
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการในกฎหมายและนโยบายสำคัญ ของประเทศไทย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ระบุถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลายมาตรา โดยเฉพาะมาตรา 75 และ 77 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม บนฐานความเท่าเทียม ความยั่งยืน และการพึ่งพาตนเอง แทนการพัฒนาที่เน้นความเจริญทางวัตถุเพียงด้านเดียว อีกทั้งมาตรา 257 ยังกำหนดเป้าหมายการปฏิรูปประเทศเพื่อสร้างสังคมที่สงบสุข มีความสามัคคี ลดความเหลื่อมล้ำ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมุ่งสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง พร้อมพัฒนาคนให้มีภูมิคุ้มกันและความพอเพียงในชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ในด้านการศึกษา พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ระบุให้การจัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อ ดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดนโยบาย

ส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้สถานศึกษาทุกระดับ ผ่านการบูรณาการแนวคิดพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน เข้าสู่หลักสูตร รวมทั้งจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เช่น โครงการคุณธรรม การทำเกษตรอินทรีย์ และการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมสนับสนุนโรงเรียนต้นแบบและเครือข่ายการทำงานร่วมกับชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2560 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ อย่างรอบคอบ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ผ่านการเรียนรู้ที่บูรณาการในทุกกลุ่มสาระ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น หน่วยงานได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การอบรมครู การส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสา และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งผลักดันให้ทุกโรงเรียนเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” และผ่านการประเมินตามเกณฑ์อย่างครบถ้วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1, 2567) เพื่อประเมินผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการสถานศึกษา 2) หลักสูตรและการเรียนการสอน 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) การพัฒนาบุคลากร และ 5) ผลลัพธ์และความสำเร็จของสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้จะช่วยกำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการสร้างสังคมที่สมดุล ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,348 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 309 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก
2. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มี 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (1967) จำนวน 62 ข้อ

2.2 คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 จำนวน 3 ข้อ และมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 59 ข้อ และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.964

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 282 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.26

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งคะแนนตามช่วง ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

0.51–1.50 หมายถึง การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบที (t-test) จำแนกตัวแปรประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการทดสอบ One Way ANOVA ในการทดสอบค่า F-Test และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ในกรณีที่การทดสอบเอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ดังปรากฏตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1	n = 282		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การบริหารจัดการสถานศึกษา	4.3574	0.4141	มาก
2. หลักสูตรและการเรียนการสอน	4.2736	0.4665	มาก
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.3024	0.4493	มาก
4. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.3607	0.4827	มาก
5. ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ	4.3088	0.3761	มาก
รวม	4.3161	0.3872	มาก

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig
	n = 220		n = 62			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การบริหารจัดการสถานศึกษา	4.3461	0.4322	4.3975	0.3426	-0.862	.389
2. หลักสูตรและการเรียนการสอน	4.2685	0.4802	4.2915	0.4176	-0.342	.733
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.2912	0.4619	4.3419	0.4026	-0.785	.433
4. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.3688	0.4922	4.3318	0.4501	0.533	.595
5. ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ	4.3136	0.3838	4.2917	0.3496	0.406	.685
รวม	4.3116	0.3992	4.3322	0.3436	-0.369	.712

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การปฏิบัติงาน

การดำเนินงานตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของสถานศึกษา	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน (n = 282)						F	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	n = 19		n = 120		n = 143			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การบริหารจัดการ สถานศึกษา	4.3947	0.4008	4.3613	0.3876	4.3492	0.4391	.110	.896
2. หลักสูตรและการเรียน การสอน	4.3835	0.4898	4.2690	0.4417	4.2627	0.4848	.569	.566
3. การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	4.4421	0.4384	4.2756	0.4253	4.3063	0.4694	1.139	.322
4. การพัฒนาบุคลากร ของสถานศึกษา	4.4812	0.5264	4.3405	0.4288	4.3616	0.5192	.696	.499
5. ผลลัพธ์และภาพ ความสำเร็จ	4.3596	0.3156	4.3313	0.3476	4.2832	0.4056	.717	.489
รวม	4.4069	0.3882	4.3116	0.3585	4.3079	0.4107	.561	.571

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

การดำเนินงานตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา (n = 282)						F	Sig
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	n = 100		n = 131		n = 51			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การบริหารจัดการ สถานศึกษา	4.3007	0.3760	4.3626	0.4450	4.4552	0.3910	2.392	.093
2. หลักสูตรและการ เรียนการสอน	4.2243	0.4342	4.2890	0.4871	4.3305	0.4736	1.010	.366
3. การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	4.2460	0.4070	4.3242	0.4872	4.3569	0.4229	1.319	.269

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การดำเนินงานตาม		ขนาดสถานศึกษา (n = 282)						
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	Sig
	n = 100		n = 131		n = 51			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.2929	0.4328	4.3860	0.5288	4.4286	0.4426	1.680	.188
5. ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ	4.2692	0.3246	4.3104	0.4163	4.3824	0.3564	1.538	.217
รวม	4.2632	0.3426	4.3292	0.4164	4.3863	0.3849	1.856	.158

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามลำดับ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการน้อมนำปรัชญามาใช้ในการบริหารสถานศึกษามีการชี้แจงนโยบายอย่างชัดเจนและจัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายการบริหารแบบมีส่วนร่วมและกำหนดความรับผิดชอบที่เหมาะสม ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางชัดเจนส่งผลให้ครูมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยาการวังสี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ ธีระกุลพิศุทธิ์ และคณะ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงาน มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณ ดำเนินการและ

นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงสู่การเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา สีดาเดช (2563) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสี พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พบว่าอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดทำพัฒนา เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา สีดาเดช (2563) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสี พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดให้มีแผนงาน โครงการที่ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้อยู่อย่างพอเพียง มีการประยุกต์ใช้หลักคำสอนทางศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมนักเรียน พร้อมทั้งนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา สีดาเดช (2563) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสี พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ และควรติดตามผลการดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาบุคลากรสร้างแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการบริหาร

สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสืหา พบว่า ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสร้อยศรีด (2567) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอปง จังหวัดพะเยา พบว่า ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ พบว่าอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้รับการยอมรับในด้านการผานองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพิ่มพูนศักยภาพนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ผานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา สีดาเดช (2563) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ตีมูลพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสืหา พบว่า ด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของครูวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ การที่ผลการวิจัย เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อความรู้ ความสามารถ และการปฏิบัติงาน มากกว่า วุฒิการศึกษา ส่งผลให้ครูทุกระดับมีความเข้าใจเชิงลึกต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปบูรณาการกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนและสถานศึกษา อีกทั้ง ยังสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและต้นสังกัด ทำให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมยศ สิทธิ์ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2568) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชินีนาถรัตนวชิรา ในประเทศไทย จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุเทน แป้งนวลดี และคณะ (2563) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสถานศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การปฏิบัติงาน

โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีวางแผนอัตรากำลังบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงานและศักยภาพของผู้ปฏิบัติ ส่งผลให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งในชีวิตส่วนบุคคลและในระดับองค์กร อีกทั้งได้มีการบูรณาการแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการเรียนการสอน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สะท้อนการน้อมนำหลักปรัชญาไปใช้จริง ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติสอดคล้องกันต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา สีดาคะ (2563) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีมาน สะมะแอ (2564) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม มีการดูแล ให้คำแนะนำ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ส่งผลให้ครูในสถานศึกษาทุกขนาดมีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกันต่อการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ ธีระกุลพิศุทธิ์ และคณะ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณิชารีย์ มาลีเนตร และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2566) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนในการจัดหา ผลิต และเผยแพร่สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร ตลอดจนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้สื่อเหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาได้จริง
2. ครูผู้สอนควรสร้างสรรค์และพัฒนาสื่อการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น สื่อดิจิทัล กิจกรรมโครงงาน หรือสื่อประสบการณ์ตรง เพื่อเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและนำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือจัดแสดงผลงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาโดยใช้แบบสอบถามควบคู่กับแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนบริบทและประสบการณ์ของผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ควรศึกษาการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากครูในสถานศึกษา เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ได้มุมมองที่ครอบคลุมและสะท้อนผลกระทบของการบริหารในทุกภาคส่วน

เอกสารอ้างอิง(References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(สถานศึกษาพอเพียง)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชัยวัฒน์ อธิระกุลพิศุทธิ์, เสวียน เจนเขว่า, และระติกรณ์ นิยมะจันทร์. (2565). การบริหารสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 8(1), 82–98.
- ณิชารีย์ มาลีเนตร และรัตนา กาญจนพันธ์. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 24(1), 51–62.
- ธงชัย ตีมูลพันธ์. (2565). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ในสหวิทยาการวังสัทธา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 [การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต]* มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มัลลิกา สีดาคะ. (2563). *ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 22 [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(40ก), 1-90.
- สร้อยรัชต์ ดอนมูล. (2567). *การบริหารสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน มัชฌมศึกษา ใน อำเภอบึง จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 36 [การศึกษา ค้นคว้าด้วย ตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. (2567). *แผนปฏิบัติการ ประจำปี 2568*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สมยศ สิทธิ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2568). การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
สถานศึกษา

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชินีนาถรัตนวชิราภรณ์ในประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์ปัญญา, 4(1), 67–79.

อารีมาน สะมะแอ. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 [สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

อุเทน แป้งนวลดี, ทินกร พูลพัฒน์, และรวงทอง ถาพันธุ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
42. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(3), 175–188.